

De vaste commissie voor Financiën heeft op 13 december 2017 een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Minister van Financiën over zijn brief van 20 november 2017 inzake het ontwerpbesluit aanvullende maatregelen accountantsorganisaties (Kamerstuk 34 677, nr. 18).

De voorzitter van de commissie,
Anne Mulder

Adjunct-griffier van de commissie,
Bartman

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het onderhavige ontwerpbesluit. Dit besluit is het sluitstuk van een intensief traject waarmee wetgever en beroepsbeoefenaren het vertrouwen in de beroepsgroep structureel willen herstellen. De leden van de VVD-fractie stellen vast dat de regeling uitputtend is beschreven en geen onnodige regelgevende bevoegdheid neerlegt bij de toezichthouder. Zij hebben nog enkele vragen.

De leden van de VVD-fractie zijn zich er van bewust dat zowel het rapport «In het publiek belang» als het nieuwe artikel 22a Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) de mogelijkheid laat een niet-onafhankelijke commissaris te benoemen, bijvoorbeeld een bestuurder van de internationale organisatie waarvan de Nederlandse organisatie deel uitmaakt. Lezen zij artikel 34c van het ontwerpbesluit goed als zij concluderen dat die mogelijkheid is verwoord in lid 3? Waarom sluit de verwoording van lid 3 dan het vereiste van lid 2 onder c niet uit?

De leden van de VVD-fractie begrijpen de redactie van artikel 34f nu zo, dat zowel recht wordt gedaan aan de wettelijke taak van de raad van commissarissen ex boek 2 Burgerlijk Wetboek (BW), als aan het publieke belang dat met de Wet aanvullende maatregelen accountantsorganisaties wordt beoogd. Daarmee wordt echter niet ondervangen dat het publiek belang strijdig kan zijn met het belang van de vennootschap en de daaraan verbonden onderneming. Kan de Minister hier een toelichting op geven?

In antwoord op een vraag over artikel 34g van de VEB (voorheen de Vereniging van Effectenbezitters), zo lezen de leden van de VVD-fractie, wordt gesteld dat van het interne toezichtsorgaan verwacht mag worden dat het zelf vraagt naar relevante informatie. Deze leden begrijpen dat beroep op de eigen verantwoordelijkheid, maar vragen zich tegelijkertijd af hoe wordt voorkomen dat relevante stukken van gecontroleerde gremia achtergehouden worden zolang het toezichtsorgaan er niet actief om vraagt.

De leden van de VVD-fractie vragen ten slotte wanneer de nader gestelde regels volgend uit dit besluit en de wet geëvalueerd worden op effectiviteit.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het ontwerpbesluit aanvullende maatregelen accountantsorganisaties. Zij hebben hierover nog een enkele vraag.

De leden van de CDA-fractie vragen naar de gevolgen van hetgeen staat in Artikel 34c van het ontwerpbesluit, waarin de voorwaarden (lid 2a, 2b en 2c) staan waaraan de leden van het orgaan belast met intern toezicht moet voldoen. Deze leden vragen hoe deze voorwaarden zijn te rijmen met artikel 22a, 5e lid de Wet aanvullende maatregelen accountantsorganisaties, waarin staat er ten hoogste één persoon in het toezichthouder orgaan mag plaatsnemen, die gelieerd is aan een onderdeel van het netwerk dat niet in Nederland gevestigd is. Zij vragen naar de gevallen waarin deze persoon niet voldoet aan de genoemde voorwaarden in het ontwerpbesluit, bijvoorbeeld omdat hij als onderdeel van de interna-

tionale netwerkorganisatie van het bedrijf als lid van het bestuur wel indirect stemrecht heeft.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van het ontwerpbesluit aanvullende maatregelen accountantsorganisaties. De leden zijn van mening dat de accountant een belangrijke publieke taak heeft. Het is daarom van belang dat de wettelijke controles door accountantsorganisaties van hoge kwaliteit zijn. Om dit te garanderen, moet de interne controle bij deze organisaties op orde zijn – tot op het hoogste niveau. De leden lezen dat het stelsel van intern toezicht zo moet worden ingericht, dat het toezicht ook betrekking heeft op het hoogste netwerkonderdeel met een zetel in Nederland. Zij vragen of dit betekent dat een raad van commissarissen van een dochteronderneming ook toezicht moet houden op het bestuur van haar moederbedrijf? Kan de Minister aangeven hoe vaak dit in praktijk voorkomt, en of dit in zijn ogen tot problemen leidt? De leden lezen dat de Autoriteit Financiële Markten (AFM) een toets uitvoert op kundigheid van een persoon voordat hij of zij belast wordt met het toezicht op het beleid en de algemene gang van zaken. De leden vragen of na deze eerste toets later nogmaals een toetsmoment volgt om te bekijken of deze persoon nog steeds geschikt en voldoende kundig is?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van GroenLinks

De leden van de GroenLinks-fractie hebben kennisgenomen van het ontwerpbesluit aanvullende maatregelen accountantsorganisaties en hebben nog enkele vragen.

De formulering van artikel 34f is aangepast naar aanleiding van de consultatiereacties. Hiermee wordt tot uitdrukking gebracht dat het publieke belang niet ondergeschikt is aan het belang van de accountantsorganisatie. De leden van de GroenLinks-fractie zijn het er mee eens dat het publieke belang niet ondergeschikt zou moeten zijn aan het belang van de accountantsorganisatie.

Zij vragen de Minister waarom er niet is opgenomen dat het publiek belang altijd op de eerste plaats zou moeten staan. Zou de Minister dit alsnog willen opnemen, en zo niet, in welke gevallen zou het publiek belang niet op de eerste plaats moeten staan?

In het plenaire debat van 6 september 2017 riep de Minister van Financiën de sector op om alternatieven in ogenschouw te nemen, bijvoorbeeld voor het verdienmodel van de accountancysector, met daarbij de voor- en nadelen. Daarnaast zei de Minister: «Parallel daaraan zal mijn ministerie daarvoor voorbereidend werk doen». Naar aanleiding van deze toezegging hebben de leden van de GroenLinks-fractie de volgende vragen:

Wat is de voortgang hiervan? Wanneer komt de sector met alternatieven, bijvoorbeeld voor het verdienmodel?
Wanneer komt de Minister met zijn eigen analyse naar aanleiding van het voorbereidende werk? Wat is de relatie tussen de zoektocht van de sector en de zoektocht van het ministerie?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie danken de Minister voor het ontwerpbesluit aanvullende maatregelen accountantsorganisaties. Zij hebben nog enkele vragen over dit besluit.

Allereerst willen de leden van de SP-fractie weten wanneer de Minister de maatregelen van kracht wil laten zijn en hoe hij het toezicht op het instellen van een orgaan belast met het interne toezicht wil vormgeven. Hoe wordt van organisaties verwacht dit vorm te geven, in die zin dat de leden van de SP-fractie zich afvragen of toezichtfuncties ook «het orgaan» kunnen worden. Het is de leden van de SP-fractie niet duidelijk of het orgaan een nieuw in te stellen onderdeel van de organisatie moet zijn, of dat het ook bestaande onderdelen kunnen zijn die zich aanpassen aan de eisen die volgen uit het besluit en de wet. Hoe is het voor toezicht mogelijk om goed vast te stellen of organisaties zich voldoende verhouden tot het hebben van «een orgaan» als zij een bestaande interne controle organisatie het orgaan laten zijn. De Minister beschrijft dat het publieke belang nadrukkelijk in acht moet worden genomen door het orgaan belast met het interne toezicht en daarom willen ze een goed overzicht van de (zoveel mogelijke) eenduidigheid in de sector en de wijze van toezicht op dit orgaan. Zij kunnen zich voorstellen dat het toezicht bemoeilijkt wordt als er verschillende vormen mogelijk zijn waarop het orgaan wordt opgericht, omgevormd en vormgegeven. Zij horen graag hoe de Minister hier tegenaan kijkt.

De leden van de SP-fractie denken dat een stelsel van intern onafhankelijk toezicht in de vorm van «een orgaan» tegemoet kan komen aan het oplossen van problemen die de sector zelf en de politiek hebben geconstateerd in de afgelopen jaren. De leden van de SP-fractie vragen de Minister of hij zijn eigen analyse voor oplossingen van de «wicked problems» al gereed heeft en of de sector ook al verder is met plannen. Graag zouden de leden een fundamentele visie zien, in plaats van aanpassingen in het toezicht. Toezicht is immers het sluitstuk en wanneer de randvoorwaarden bepaald gedrag uitlokken – omdat er bijvoorbeeld omzet behaald moet worden, of dat een organisatie zowel het publiek belang dient als het belang van een organisatie dat een ander belang heeft enzovoorts – niet zijn veranderd. Uiteindelijk heeft de accountancy een belangrijke publieke waarde en de leden van de SP-fractie vragen zich sterk af of dit geen cosmetische aanpassingen zijn, die behoorlijk wat vragen van toezicht en organisaties zelf, terwijl het structurele probleem niet bij de kern wordt benoemd of aangepakt. De leden krijgen graag een reactie van de Minister hierop.

II. Reactie van de Minister